

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆ

366(647); ಡಾ|| ಸುಧಾಕರ್ .ಕೆ

- ಅ) ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದೆ? (ವಿವರ ನೀಡುವುದು);
- ಆ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಾವುವು;
- ಇ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ;
- ಈ) ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು? (ವಿವರ ನೀಡುವುದು)

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಟಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ನಾಯ್ಕ (ಕಾರ್ಮಿಕ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು)

- ಅ) 1986ರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ-3ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಾದಂತ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು 10ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸಗಾರರಿರುವ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1961 ಅನ್ವಯವಾಗಲಿದ್ದು, ಸದರಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ 24 ರನ್ವಯ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು 10 ಮತ್ತು 10ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1948 ಅನ್ವಯವಾಗಲಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 14 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ, 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧ ಆಯಾಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2001ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 1,10,304 ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 19,052 ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಇದುವರೆವಿಗೂ 1,383 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ₹ 88,08,675-00ಗಳನ್ನು ದಂಡವಾಗಿ ವಿಧಿಸಿದೆ. ವರ್ಷವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-‘ಅ’ ರಲ್ಲಿ ಬದಗಿಸಿದೆ.

- ಆ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2001ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (ಎಸ್‌ಸಿಎಲ್‌ಪಿ) ಮತ್ತು 17 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ (ಎನ್‌ಸಿಎಲ್‌ಪಿ) ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಇ) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 2001 ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ 17,778 ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 2001 ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ 1,02,207 ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ

ಈ) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೊಸ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

- 1) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಇತರೆ 11 ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿರೀಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷಕರುಗಳು ತಂಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 2) ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 3) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಲೀಕರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 4) ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನನ್ವಯ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ₹ 20,000/-ಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ

‘ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ’ ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 5) ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನನ್ವಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಓರ್ವ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 6) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿಯಿಂದ ಆಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 7) ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜೂನ್ 12 ರಂದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧಿ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 8) ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ನೀಡಲು, ದೂರವಾಣಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- 9) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಇಲಾಖೆಯ ‘1098’ (ಉಚಿತ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ) ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 10) ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 11) ವಸತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ಐ.ಎಲ್.ಒ) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ “ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಪತ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ

ಅನುಬಂಧ-೬

(ಪಾಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿವರಗಳು)

ವರ್ಷ	ಮೊದಲ ತರಬೇತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿದ ಮೂಲ ತರಬೇತಿಗೆ ನೋಂದಿಸಿದ ಪಾಲಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊದಲ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ತೀರ್ಪು ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ವ್ಯಾಯಾಮಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಂಡಲ ಮಟ್ಟ
2001-02	15,680	8,848	551	14	61,300
2002-03	18,616	9,859	300	26	71,200
2003-04	93,716	11,932	4,133	135	3,68,800
2004-05	86,448	9,177	4,915	111	4,90,075
2005-06	29,774	4,288	3,614	57	5,70,000
2006-07	39,628	13,962	3,235	170	17,61,110
2007-08	17,333	16,592	732	180	21,76,150
2008-09	27,944	6,800	287	89	6,74,500
2009-10	13,454	8,835	356	312	13,04,150
2010-11	12,609	3,985	479	112	2,30,000
2011-12	7,025	4,469	316		5,11,390
2012-13	38	573	41	33	2,01,500
2013-14	24,361	1339	88	29	3,13,500
2014-15 (ವರೆಗೆ ಮೊತ್ತ)	58,29	145	65	0	75,000
ಮೊತ್ತ	3,97,729	1,10,304	19,052	1,383	88,08,675